

Sedasyon Sonrası Takip ve Taburculuk

Dr. Volkan Şıvgın

Cerrahi girişim tekniklerinde, farmakolojide ve rejyonel anestezide yaşanan gelişmeler, ameliyathane dışındaki birimlerde de sedasyon ile daha uzun süreli tanı ve tedavi girişimlerinin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bununla birlikte işlemler sonrası derlenme ve taburculuk süreci hastanın, uygulanan cerrahi veya tanısız işlemin, anestezide seçilen ilaçların özelliklerine göre önemli değişiklikler göstermektedir.

Genel olarak; sedasyon uygulanan hastalar post-anestezi bakım ünitesi [Post Anesthesia Care Unit (PACU)]'ya veya gününbirlik cerrahi ünitesi [Ambulatory surgery Unit (ASU)]'ya veya bir anestezi uzmanının görev almadığı tıbbi işlem sonrası derlenme birimine gönderilirken, bazı hastalar yoğun bakıma ya da yoğun bakım ile servis arasındaki seviyede hizmet veren birimlere gönderilmektedir. Sedasyon uygulamasından sonra hastaların gönderildiği birim teknik özelliklerine göre farklı şekillerde adlandırılabilir ama amaç hastaların güvenli şartlarda izlenmesi ve gereken müdahalelerin hızlı yapılabilmesidir. Bu nedenle, özellikle sedasyon altında uygulanan gününbirlik girişimlerde derlenme ve güvenle eve taburculuğun sağlanması önemlidir.

Bu bölümde anestezi sonrasında derlenme ölçütleri, monitörizasyon, transfer ve taburculuk ile ilgili güncel yaklaşımlar gözden geçirilecektir. Bahsedilen standartlar ve kılavuzlar sadece anesteziyoloji uzmanları için değil, farklı birimlerdeki hastaların derlenmesini ve taburculuğunu denetleyen diğer doktorlara da yol göstermeyi hedeflemektedir.

► Derlenmenin Tanımı

Bilinci dolayısı ile tüm davranışları etkileyen ilaçların uygulanmasından sonra derlenmenin ne zaman gerçekleşeceği sorusunun cevabını bulmak güçtür. Korttila, genel anestezi sonrası iyileşme sürecini, “**eve taburculuğa hazır olma**”, “**sokak zindeliği**” ve “**tam iyileşme**” olmak üzere üç aşamada

Kaynaklar

1. Korttila K. Postanesthetic cognitive and psychomotor impairment. *Int Anesthesiol Clin* 1986;24(4):59-74
2. Korttila K. Recovery from outpatient anaesthesia. Factors affecting outcome. *Anaesthesia* 1995;50:22-28
3. McGrath B, Chung F. Postoperative recovery and discharge. *Anesthesiol Clin North America* 2003;21(2):367-386
4. Hinkenbein J, Lamperti M, Akeson J, Santos J, Costa J, et al. European Society of Anaesthesiology and European Board of Anaesthesiology guidelines for procedural sedation and analgesia in adults. *Eur J Anaesthesiol* 2018;35:6-24
5. Practice Guidelines for Sedation and Analgesia by Non-Anesthesiologists. An Updated Report by the American Society of Anesthesiologists Task Force on Sedation and Analgesia by Non-Anesthesiologists. *Anesthesiology* 2002;96:1004-1017
6. Warren J, Fromm RE, Orr RA, Singh S. Guidelines for the inter- and intrahospital transport of critically ill patients. *Crit Care Med* 2004;32(1):305-306
7. Newman DH, Azer MM, Pitetti RD, Singh S. When is a patient safe for discharge after procedural sedation? The timing of adverse effect events in 1367 pediatric procedural sedations. *Ann Emerg Med* 2003;42(5):627-635
8. Trevisani L, Cifalà V, Gilli G, Matarese V, Zelante A, et al. Post-Anaesthetic Discharge Scoring System to assess patient recovery and discharge after colonoscopy. *World J Gastrointest Endosc* 2013;5(10):502-507
9. Ead H. From Aldrete to PADSS: Reviewing Discharge Criteria After Ambulatory Surgery. *J Perianesth Nurs* 2006;21(4):259-267
10. Steward, D.J. A simplified scoring system for the post-operative recovery room. *Canad. Anaesth. Soc. J* 1975;22:111-113
11. Aldrete JA, Kroulik D. A postanesthetic recovery score. *Anesth Analg* 1970;49:924-34
12. Aldrete JA. The post-anesthetic recovery score revisited. *J Clin Anesth* 1995;7:89-91
13. Soliman IE, Patel RI, Ehrenpreis MB, Hannallah RS. Recovery Scores Do Not Correlate with Postoperative Hypoxemia in Children. *Anesth Analg* 1988;67:53-56
14. Chung F. Are discharge criteria chancing? *J Clin Anesth* 1993;5:64-68
15. Chung F. Discharge criteria- a new trend. *Can J Anaesth* 1995;42(11):1056-1058
16. Chung F, Ghan VWS, Ong D. A Post-Anesthetic Discharge Scoring System for Home Readiness after Ambulatory Surgery. *J Clin Anesth* 1995;7:500-506
17. Newman MG, Trieger N, Miller JC. Measuring recovery from anesthesia: a simple test. *Anesth Analg* 1969;48:136-140
18. Hannington-Kiff JG. Measurement of recovery from outpatient general anaesthesia with a simple ocular test. *BMJ* 1970;3:132-135
19. Kortilla K, Tammisto T, Ertama P, Recovery, psychomotor skills and simulated driving after brief inhalational anesthesia with halothane or enflurane combined with nitrous oxide and oxygen. *Anesthesiology* 1977;46:20-27
20. Vickers MD. The Measurement of Recovery From Anaesthesia. *Br J Anaesth* 1965;37:296-302
21. Fraulini KE, Murphy P. R.E.A.C.T. A new system for measuring postanesthesia recovery. *Nursing* 1984;14(4):101-102

22. Moncel JB, Nardi N, Wodey E, Pouvreau A, Ecoffey C. Evaluation of the pediatric post anesthesia discharge scoring system in an ambulatory surgery unit. *Paediatr Anaesth* 2015;25(6):636-641
23. Coté CJ, Wilson S. Work Group on Sedation. American Academy of Pediatrics; American Academy of Pediatric Dentistry, Guidelines for monitoring and management of pediatric patients during and after sedation for diagnostic and therapeutic procedures: an update. *Paediatr Anaesth* 2008;18:9-10
24. Biedermaann S, Wodey E, De La Briere F, Pouvreau A, Wodey E, Ecoffey C. Paediatric discharge score in ambulatory surgery. *Ann Fr Anesth Reanim.* 2014;33(5):330-334
25. Katsinelos P, Kountouras J, Chatzimavroudis G, Zavos C, Terzoudis S, et al. Outpatient therapeutic endoscopic retrograde cholangiopancreatography is safe in patients aged 80 years and older. *Endoscopy* 2011;43:128-133
26. Fritz E, Kirchgatterer A, Hubner D, Aschl G, Hinterreiter M, et al. ERCP is safe and effective in patients 80 years of age and older compared with younger patients. *Gastrointest Endosc* 2006;64:899-905
27. American Society of Anesthesiologists. Practice guidelines for postanesthetic care: An updated report by the American Society of Anesthesiologists Task Force on Postanesthetic Care. *Anesthesiology.* 2013;118:1-17.
28. Chung F, Kayumov L, Sinclair D, Edward R, Moller HJ, et al. What Is the Driving Performance of Ambulatory Surgical Patients after General Anesthesia? *Anesthesiology* 2005;103:951-956
29. Riphhaus A, Gstettenbauer T, Frenz MB, Wehrmann T. Quality of psychomotor recovery after propofol sedation for routine endoscopy: A randomized and controlled study. *Endoscopy* 2006;38:677-683
30. Horiuchi A, Nakayama Y, Kajiyama M, Kato N, Kamijima T, et al. Safety and effectiveness of propofol sedation during and after outpatient colonoscopy. *World J Gastroenterol* 2012;18:3420-3425
31. Summerlin-Grady L, Austin PN, Gabaldon DA. Safe Driving After Propofol Sedation. *J Perianesth Nurs* 2017;32(5):464-471